

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

in promptu sit ex ea vite partem fidelibus ministrare. unde Je-
 ronimus ad Augustinum epistola 26. Certè quicquid dicit potuit: et
 sublimi ingenio: de scripturarum sanctarum hauriri fontibus.
 a te positum atque desertum est. et Sauerus epistola 33. ad eundem
 benedictus deus per precomium oris tui. ita ut quicquid de eius
 plenitudine ad nos usque redundat. iocundius efficiatur et gra-
 tius. Vere igitur ut dicit Iudas epistola 81. predicabilis est
 ac mirum suscipiendus omnium laudum genere prosequendus
 gloriosus pater Augustinus quod ut digne per nos fiat. imita-
 te matris cuius laudes multiplices idem pater exposuit. patro-
 cinium imploremus dicentes. aue. **Prima pars.** **B.**
 Os estis sal terre. Quod si sal. scilicet consuetudo est his qui
 expediunt magistros in aliqua facultate. quod dum liceat
 dicit eos primo ipsos emendant in vita scientia. et tra-
 ditione doctrine. secundo denunciant quid sint docturi:
 et deinde quæ sint a deo primis recepturi. summus autem magi-
 ster celestis christus scilicet instituit magistros et doctores in scho-
 la militantis ecclesie. quorum precipuus fuit beatus Augusti-
 nus. hec tria in presenti euangelio de ipsis dicit. sedens enim in
 monte. quod pertinet ad dignitatem magistrum. docebat discipu-
 los suos. ostendens perfectionem doctorum ecclesie. et primo com-
 mendat status eorum multiplicem dignitatem. Secundo propo-
 nit doctrinæ veracem soliditatem. ibi nolite putare scilicet. Tertio pre-
 mitit premii felicem sublimitatem. ibi qui ergo soluerit. Circa
 primum quatuor tangit dignitates doctorum comparans eos sa-
 li. luci ciuitatis. et lucerne. sal quidem sunt ratione celestis sapien-
 tiæ. quam sapiunt. lux vero ratione clare doctrine qua ceteros in-
 struant. ciuitas ratione edificii spiritualis vite. sed lucerna rati-
 one boni exempli. quod aliis tribuunt. 1. Timo. 4. dicitur do-
 ctori ecclesie. esto exemplum fidelium in verbo. in conuersatione
 in caritate. in fide. in castitate. dum venio attende lectioni. ex-
 hortationi. et doctrine. primo igitur comparat eos sali dicens:
 vos: doctores ecclesiastici: estis: non natura sed gratia: sal terre
 non quidem sal terre quasi sal terreste sed terre quæ ipso terrestres
 homines conuertuntur. Nota quia nomine salis celestis sapientia
 intelligitur. unde infantibus datur sal cum cathyzantur dicen-
 te sacerdote. accipe sal sapientie. et de homine insipienti diamul-
 quod non habet sal in capite. rationabiliter quidem propter quatuor
 rationes. scilicet ratione generationis salis. ratione proprietatis. rati-
 one efficacie. et ratione utilitatis. ratiō quæ dicitur generatiōis. quæ ut dicitur
 Ieremias. sal secundum substantiam est aqua. sed virtus salis et spiritus

Sermo

in alteram transit naturā. sic celestis sapientia generatur in mente. cum amara sunt ista mundana. et iardescim⁹ ad diuina p̄fusi aura sancti spiritus. nec enim ista sapientia inuenitur in terra suauiter videntur. vt dicitur Job. 28. p̄pter quod dicitur eccles. sedo. cogitavi abstrahere a vno carnem meam. vt animus meum transferrem ad sapientiam. talis transmutatio celestis sapientie facta fuit in beato Augustino. qui adhuc iuuenis cepit in diuinam sapientiam commutari. ita vt omnia illi mundana amara essent. 3. cōfess. 4. liber exhortationis sapientie mutauit affectum meum. et ad te ipsum domine mutauit precas meas. et vota mea ac desideria mea. fecit alia viluit mihi repente ois vana spes. et immortalitatem sapientie concupiscēbā. estu cordis incredibili. et iam surgere cōperam vt ad te redirem. ardebam deus meus reuolare a terrenis ad te: cum vero ex toto ad deum fuit conuersus ex intimis cordis medullis. spem omnem quam habebat in seculo dereliquit. iam non uxorem non filios carnis. non honores seculi querens. vnde. 9. cōfess. de seipso dicit crisse ihesu adiutor meus et redemptor meus. q̄ suauē mihi subito factum ē carere suauitatibus nugarum. id est vanitatum. vel trifarum mearum. et quas amittere metus fuerat. iam dimittere gaudium erat eiciēbas enim meas a me. tu vera et summa suauitas. eiciebas et intrabas pro eis omni voluptate dulcior sed non carni et sanguini tē. sic igitur de terrenis commutatus est beatus Augustinus in celestem sapientiam. Item proprietates salis est quia missus in igne saltat. hoc idem facit celestis sapientia. quia in igne tribulationum non deficit. sed in aduersis istius seculi exultat Act. 5. Ibant ap̄li gaudentes a conspectu consilii quomaz digni habitū sunt pro nomine ihesu contumeliam pati. non fuit beatus augustinus consumptus tribulationibus presentis seculi: sed existens in eis velut sal. saltauit in igne. in tribulationibus plebiuz saltauit confortando. in tribulationibus hereticoruz saltauit disputando in tribulatione vltima gaudalorum saltauit in celum. 2. Re. 6. Dauid saltauit totis viribus ante dominuz Cāti 2. ecce iste venit saluens in montibus transiliens colles. Ite efficacia salis est: quia majos humores consumit. et seruata putrefactione. et vermes non sinit generare. de sapientia vero dicitur sap. 6. concupia sapie deducit ad regnum perpetuum. tale sal fuit beatus Augustinus cuius doctrina perfusa in ecclesia consumit humorem concupiscencie mentem a corruptione seruat: et vermes hereticorum occidit. vnde Paulinus Augustino ep̄stola. 27. o vere sal tre. quo p̄cordia n̄ra ne possint secti errore

vanescē condūntur Item vtilitas salis est. quia omnis saporis
 pīncipiū. est enim cōdimentum sine quo nihil est sapidum.
 sic absq̄ celesti sapientia nihil sapit habentibus sanum gustū. s̄
 hīi qui habent infēctum gustum interiorē non sapiunt que dei s̄t
 Doctrina vero beati Aug. est condimentum totius sc̄pture ha-
 bens omnes saporem et suauitatem. vnde longian⁹ Augustino
 ep̄la. 22. sanctis scriptis tuis iam non melle sed nectare dulcio-
 ribus. si mereor me informare digneris et macedonius ad eundē
 ep̄la. 46. miro modo afficor sapientia tua. et ī illis que edidisti
 et in his que interueniens pro sollicitis mittere non grauaris.
 que tantum habent acuminis sanctitatis et sciencie. vt nihil su-
 pra. Deinde ponit cautelam. diligenter est sal conseruandū. q̄a
 si periret non esset vnde posset remedium adhiberi. ideo ait: q̄
 si sal euauerit: euanere dicitur sal quando ppriam virtutem a-
 mitit: tunc enim vanum est et inutile. vnde Mar. 9. dicit. q̄ si
 sal insulsum fuerit etc. alia vero lrā habet. q̄ si infatuatus fuerit etc.
 in quo salietur. quia enim non est sal salis ideo si sal efficiatur ī
 sulsum. non erit dare quo saliri possit. vbi considerandum. q̄ta
 diligencia doctores ecclesie debeant custodiē in seipsis salē sapie-
 ne euanescat. qm̄ vt dicit Hiero. si errauerit doctoz nullo alio
 doctore poterit emendari. Deinde ponit talium reprobationem
 triplicem. prima: ad nihilum valet vltra: omnis res ad nihilū
 valet. cum non attingit finem et operationem ad quā ordina-
 ideo doctoz infatuatus ad nihil valere dicitur. quia subditos su-
 o sale sapientie salire non potest. Secunda reprobatio: nisi vt mit-
 tatur foras. glo. ab officio predicandi. Tercia reprobatio: et co-
 culatur ab hominibus: calcatur qui pedibus opprimitur. sic do-
 ctoz infatuatus hominum affectibus calcatur. qz in contemptu ha-
 betur. E Nota quia sal sapientie in doctozib⁹ ecclesie va-
 num efficitur et inutile ppter quinque sc̄v amitate mundane sapi-
 entie phie vnde beatus Hiero. prout de seipso dicit in ap̄la ad
 Eustochium. raptus fuit ad tribunal dei et ibid̄ diutius flagell-
 usus. quia Ciceronem magis legebat q̄ verba sacre scripture :
 Secundo sal infatuatur errore vt dicit Hiero. Tercio infatuatur
 quādo celestis sapientia que preciosior ē cunctis opibus ordina-
 tur ad acquirenda bona temporalia. sicut fatuus dat aurum pro
 pila. Quarto infatuatur s̄m Augusti. quando metu temporalium
 persecutionum amittunt doctores regna celorum Quinto infatu-
 atur carnalibus desideriis. exemplum de salomone non fuit au-
 tem beatus Augustinus sal infatuatum vanitate mundane phi-
 losophie. quia licet de seipso dicat. 4. cōf. 16. q̄ omnes libros

Sermo

liberalium artium per seipsum legerit et intellexerit. oia tñ hęc
reliquit intendens lumini sapientie celestis dicens. 7. dñs. 10. D
eterna veritas et vera caritas. et caritas eternitas tu es deus meus
tibi suspiro dñe die ac nocte. quicqd enim in humanis scienciis
continebatur quis expositum et veridicum non eum tamen ra
piebat aut delectabatur. si non erat ibi nomen saluatoris. vt ipse
dicit. 3. dñs. 4. Item non fuit beatus Aug. deprauat⁹ errorib⁹.
ante quidem conuersionem suā multis erat erroribus implica
tus. sed ex quo veritatem celestis sapientie nouit. in ea regula fi
dei māsit. in qua uiderat euz mater sua stāte et dños errores ipse
impugnauit. vnde ipse epla. 83 ad maxium. multuz inquit labo
ramus q̄tum dominus donat contra diuersos errores arguens
dos Item non fuit implicatus sollicitudine acquirendi lucra tē
poralia. 9. dñs. iam liber erat animus me⁹ a curis mōdaq̄bus
ambiendi et acquirendi voluptandi. atq̄ scalpēdi scabies hbi
dimis. ⁊ gaudebat tibi claritati mee: et diuiciis meis et saluti
mee domino deo meo. Item non fuit infatuatus timore persecu
tionū. nam cōmimantibus hreticis ipse sic eis rescribit epla cōe
simadeama ad donatistas. inimici facti sumus uobis ⁊ manda
stis quia occidetis nos. qui ueritatem uobis dicimus. vindicet
nos deus de uobis vt erroreꝝ uestꝝ in uob occidat. et fratri Eu
sebio scribens epla. 13. ueruntamen ego tanto animi dolore per
cussus. quid facerem nisi salteꝝ loquerer an uero illi ista faciunt:
et mihi dicitur tace. auertat a me dominus hanc amentia. ⁊ tū
ipse mihi iperet per aplm suum et dicat ab epō reselli oportere
doctes que non optet ego eoz indignationib⁹ terret⁹ taceꝝ
Item non fuit beatus Augustin⁹ infatuat⁹ amore carnalis vo
luptatis. tamen uerum est. q̄ ante suam conuersionem tali fuit
captus amore put dicit. 3. dñs. 1. ueni carthaginē nondū ama
bam et amari amabā. amari et amare dulce mihi erat magis.
et si etiā amantis fruerer corpe. ueneno igitur auaricie comq̄
nabat et sordibus cōcupiscentie. cui rei sic calligatus erat: put
dit. 6. dñs. 11. q̄ miserum se putabat nimis fore. si femine puaret
āplexibus. ⁊ vt dicit in 2. li. 3. momōdes matris muliebres in
dicabat. quibo ipsa ne fornicaret. maxime uero ne adulteraret:
monebat. atñ vt dicit. 8. li. 7. in exordio sue adolescentie adeo
petit castitatem. sed dicebat noli modo. timebat enim cito exau
diri et sanari morbo concupiscentie quem malebat expleri q̄ ex
tingui. at ubi cepit conuerti ad dominum. a paruū ei caste dig
nitas cōtinēte serena n̄ dissolute hilaīs. blādiēs vt ad se ueniet ⁊
extēdit man⁹ ad eū suscipiēdū ⁊ āplectēdū d. q̄t puei ⁊ puelle

continentiam seruāt. tū non poteris dei auxilio quod isti et isti. su-
 cepit eam igitur castitas continentie. vt nec uxorem quereret :
 nec aliquā haberet spē seculi. vt dicit. 8. li. 13. et 10. li. 30. Iul-
 ius domine vt contineā et factū est quomaz tu dedisti etiaz an-
 teq̄ dispensator sacramenti tui fierem ¶ Secūdo doctor ec-
 clesiasticus lux comparatur rōe claritatis doctrine. vnde dicit. vos
 estis lux mūdi. Criso. p̄pter verbū vitę lux sunt doctores quo illi
 lumiantur ignorantes. Considerandum qz lux quātuz ad sub-
 stātiāz qualitas est celestis corpis. tales vero sunt doctores ecclē-
 Dami. 12. qui docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamen-
 ti. et qui ad iusticiāz erudiunt fulgebunt quasi stelle in perpetu-
 as eternitates. firmamentuz sacra scriptura est. 13. des. cui splē-
 dor est beatus Aug. quia luce ipsius fulget. talis ē doctrina be-
 ati augustini tota celestis. nihil mundanum vel terrenum continet
 sicut apparuit in visione illi mulieri que vidit euz trinitatis ar-
 chānum subtiliter perquirentem. Eccl. 24. ego in altissimis ha-
 bito et thronus meus in columna nubis. Item actus lucis ē ab-
 scōndita reuelare. ipsius vero doctrina manifestauit quecumqz ab-
 scōndita. omnes questiones de trinitate. de incarnatione. de re-
 rum productione. et quecumqz difficilia ipse declarauit. Job. 28.
 omne preciosum vidit oculus eius. profunda quoqz fluminum
 scrutatus est. et abscondita pduxit in lucem. ita vt in omni veri-
 tate scripture splendeant. Job. 25. sup quem non fulget lumen
 eius. et Job. 41. qualis lux quorundā abicitat doctorū sub signi-
 ra p̄ncipis dicitur tenebrāz. sub ipso erunt radii solis. sternet
 sibi aurum quasi lutū. de quo gemendum non gaudendum est
 nec subsanandi sunt sed plangendi. quis obscurato sole letetur
 quis non doleat: quia filii sion quondā incliti et amici purpu-
 ra reputati sunt in vasa testea opus manuū figuli. Item efficacia
 lucis est calefacere. talis est doctrina beati aug. quia mentē inflā-
 mat. vnde Severus Augustino epla. 33. verbis doctrine tue vi-
 de qd facias. qz sic bonos. vt nos rapias ad amorē. et 10. des.
 5. dñe amo te. pulsisti cor meū vbo tuo. et amauit te. h et celū et
 terra et oia q̄ in eis sūt. ecce vndiqz mihi dicit sine cessatione vt
 amez te. hec sūt vba que inflānt ad amorē dei. Item lux dirigit
 nauigātes: ne peāt ābulantes. ne ipngāt opantes. vt pficiant
 exemplātes ne errent. p̄t qd Paulin⁹ ffrī Romano epla. 33.
 audi inqt filii legē p̄tis tui. et Aug. et noli repellere sciciāz matrī-
 tue. sed tibi occurris adis totū orbis voluptatū illecebris. illuz
 tantū inter fragilis discrimina vitę aspites. et hñs peccatōe: tut⁹
 enis ¶ Tercō doctor ecclesiastic⁹ ciuitati comparatur rōe edificii

Sermo

spūalis vite non p̄t ciuitas abscondi sup̄ montem posita: etiā si
abscondi voluerit mons ipse supra quem posita est patentē eaz
facit. Et nota q̄ quilibet iustus ciuitas p̄t dici. quam deus inha-
bitat. cuius edificium est in fide. spe. et caritate fortitudine tpan-
cia iusticia prudentia ceterisq̄ virtutibus atq̄ donis. Solivero do-
ctores ecclesie quia vita et virtutibus alios iustos excellunt sunt
ciuitas dei non vbiq̄q̄ sita sed fundata in monte et altitudie
iusticie. licet igitur alij latere possint. doctores tamen ecclesie no-
ti sunt quoz vita oib9 patet. Hier. 30. ciuitas edificabitur i excel-
sis. vbi attendendum est primo: q̄ beatus Aug. ciuitas dei po-
test dici: tum quia in eo fuit omnis virtutis edificium: vt esset
dignum deitatis habitaculum sicut patet in 10. ioh. tum quia
totis viribus laborauit ad edificium ciuitatis superne. vñ Au-
dicitur quia augens supernam ciuitatem: de quo legitur Eccl:
50 ecce sacerdos magnus qui in vita sua suscepit domum x̄i. qui
preualuit amplificare ciuitatem. tum etiam quia in ciuitate repe-
ritur quicquid est necessarium vite: sic et in beato Augustino q̄
tuncq̄ sunt salutē necessaria inueniunt. vnde Severus Augustino
epla. 33. o vere artificiosa apis dei. construens fauos diuini ne-
ctaris plenos manantes misericordiam et veritatem: per quos di-
scurrrens delitatur anima mea. et vitali pastu quicquid minus
in se inuenit aut in beallum sentit. resarcire et susfulare molitur.
Item fuit beatus augustinus ciuitas i monte cōstituta: quia nec
quencunq̄ gradum in se habuit virtutum. sed quemadmoduz
doctrina ita et vita ipsius sublimi fuit stabilita. Eccl. 50. quasi
oliua pullulans. et quasi cypressus in altitudine se extollēs. iō
est tutum ad se redeuntium refugium. Hier. 1. ego dedi te in ciui-
tatem munitam super omnē terram. Itē beatus aug. fuit ciuitas
non abscondita. sed manifesta cundis gentibus. Vnde audax
Aug. ep̄o. 81. augustinus legis oraculum sedator iusticie istau-
rator spiritalis glorie. dispensator salutis eterne tā tibi munda-
nus orbis notus est. q̄ notatus. taz tu ei cognitus q̄ probat9
In omnem enim terram exiuit sonus eius. et adhuc eum vidēt
in alto positum studio diligenti omnes viri scholastici. Quarto
doctoz ecclesiasticus lucerne comparatur exaltate super candelab-
rum ratione boni exempli. quod aliis demonstrat. vnde dicit
neq̄ accendunt lucernam: lucerna est doctoz ecclesiasticus qua-
si lucis vna. vbi sit oleum gracie sancti spiritus. et lieh9 san-
cte operationis quē accendūt pater et filius et spūssand9 igne cari-
tatis. sic vt exterius luceat per boni exempli ostensionem. et po-
nūt eā sub modio. modi9 significat desideriu rez t̄paliū. vel q̄a

ad partem superiorem est vacuus. sed ad celestia ut dicit Criso:
 vel ut innuit Aug. quia terrena modio et mensura suscipiunt.
 sic quod nunquam satiant. Potest etiam dici: quod modius significat he-
 reticorum doctrinam. sub isto modio desiderii rei temporalis lucer-
 na doctoris ponenda non est. quia non luceret sed suffocaretur
 curis seculi. sed super candelabrum. nomine candelabri sancta eccle-
 sia intelligitur sic in Apoc. 1. dicitur candelabra. et 7. ecclesie. hanc can-
 delabrum tribus stabilitur. scilicet fide spe et caritate. et exinde in altum
 porrigitur in cuius sublimitate ponunt doctores ecclesie. quod sta-
 tus magisterii ceteris est dignior. ad quid vero ibi sint positi ad-
 dit: ut luceat omnibus qui in domo sunt. magis et pauperibus. sapi-
 entibus et insipientibus. fidelibus et infidelibus. qui sunt in mu-
 do isto. Deinde hortantur doctores sic exaltati super candelabrum
 ecclesie: luceat lux vestra: verbo et opere: coram hominibus ut vi-
 deant opera vestra bona. sicut enim celi luminaria creata sunt: ut
 luceant super terram. ideo doctores ecclesie sunt instituti ut luce-
 ant sanctis operibus. ad quem vero finem hoc fieri debeat. subiun-
 git: et glorificent patrem vestrum: gloria enim nostrorum operum ad de-
 um est referenda. quod ut dicit Crisostomus. disciplina domini ex moribus fami-
 lie demonstratur: qui in celis est: quoniam omne datum opti-
 mum et omne donum perfectum desursum est descendens a patre lu-
 minum. In ubi plura consideranda occurrunt ad commenda-
 tionem egregii doctoris et gloriosi patris Augustini: ipse nan-
 que fuit lucerna super candelabrum exalta lucerna quod quasi lucerna. vas
 celestis lumina. lucerna quippe aurea erat robore castitatis. lucerna ex
 lapidibus preciosis decorata virtutum. ezechiel. 50. quasi vas auri solidum ornatum
 omni lapide precioso. Item ista lucerna non fuit vacua. sed cum
 prudentibus virginibus accepit beatus Augustinus. oleum gratie sancti-
 spiritus in vase mentis sue cum lampadibus. Item non fuit lucerna
 fumigans vel extincta. sed ut dicitur Iohannes. 5. ipse erat lucerna ar-
 dens et lucens. ardens igne caritatis. lucens doctrina et exemplo
 quomodo arserit caritate. ipse dicit. 13. psalmus. 9. dono tui amoris
 accendimur. et sursum ferimur. et cantamus canticum graduum.
 Igne tuo bono inardescimus et imus ad pacem Hierusalem. sic ve-
 ro exarsit ipse ut nulla potuerit tribulatio ignem extinguere.
 Proverbia. 31. non extinguetur in nocte lucerna eius. quomodo ve-
 ro fulgeat exemplo et doctrina manifestum est. qui ad lumen ip-
 sius omnes erudiuntur Iob. 29. splendebat lucerna eius super
 caput meum. et ad lumen eius ambulabam in tenebris. Item
 non fuit ista lucerna abscondita sub modio terrene cupiditate
 aut sub modio heretici dogmatis. sed honorifice exaltata super candelabrum

Sermo

brum ecclesie. Eccl. 26. lucerna splendens sup candelabz sanctū
quaten⁹ vndiqz diffundat splendor ipsi⁹. vñ Paulin⁹. Aug⁹:
ep̄la. 27. o lucerna digne sup candelabz ecclesie posita. que late
catholicis vbib⁹. de septiformis gracie licno pastū das oleo le-
ticie. lumen effundens. quo densas licet hereticoz caligines dis-
cutis. et lucem veritatis a confusione tenebraz. splendore clarifi-
ci sermonis enubilas. It resp̄l̄dui⁹ bea. Aug. non ad ppriam
gliaz. sed vt glorificarent hoies celestem p̄fem. nā suis laudib⁹
contristabat. vt dicit. 10. 2. 38. ad laudes vero dei incitauit a-
nimos hoim. vnde Seuerus aug⁹. ep̄la. 33. tu inuis dñm. vt
quicqd in te delectabile luēt. referentes nos ad illū. ipsi⁹ agno-
scamus. de cuius bonitate tā bonus es. ⁊ de cuius puritate ⁊ sim-
plicitate et pulchritudine purus et simplex. ⁊ puclher es. ⁊ illi
agimus gratias de bono tuo dono tuo. Item est ⁊ aliud cande-
labz sup quod lucerna ista gloriosa dicitur posita. et hoc cāde-
labrum est regularis obseruancia. quā ipse instituit. Exo. 37. fe-
cit befelehel candelabz ductile de auro mundissimo. befelehel vñ
bra dei siue dei umbra culū interpretat. et sicut umbra est imita-
tio corporis. ita bea. Aug. diuine trinitatis expressa fuit imago
non tm per creationem. sed p noticiā et amorē. quia tot⁹ ipsi
diuine trinitati afiguratus fuit. ipse vero talis artifex fecit cāde-
labrum obseruancie regularis. dicitur namqz candelabz sic. eo
qz candelā ferat. regularib⁹ vero maxime datur illd mādatū Lu-
12. sint lumbi vestri p̄cincti. et lucerne ardentē in ma. R
Item istud religionis candelabruz sup tribus pedibus stabilit
quorum vnus est precepta euangelica super que firmavit regu-
le primāpiū. de dilectione dei et proximi dicens. ante omnia fra-
tres carissimi x̄. alter pes est doctrina ap̄lica. nam factus p̄sbiter
monasterium clericoz mox instituit. et cepit viuere hm regulaz
sub sanctis ap̄lis astitutum. Tercius pes est cōfirmatio ecclesia-
stica. quia ecclesia regularē ipsius obseruancā approbavit ⁊ cō-
firmavit. Item sup istis tribus pedib⁹ religionis candelabz sta-
bilitur ductile ex auro mundissimo. ductile quidē per obedienci-
az. vt ad voluntatē superioris subditi ducantur. de qua ipse in re-
gula. p̄posito tamqz patri obediatur: ex auro vero p cōz vitaz
qua nihil pprium possidetur. que vita aurea est sui preconstate.
de q ipse in regula. non dicatis aliqd habere pprium. s̄ sint vob
omnio cōsa. vnde quidā. nihil pprium p̄tul vicium. cōsa queqz
sic loquim. sed nō vt̄mur cōsibus eque. quia in regula dicit nō
eq̄lit oib⁹ qz n̄ eq̄lit valetes oēs. s̄ pot⁹ vnicuiqz sic cuiqz opus
fuerit: Et rursus istud candelabz mōdissimū rōe castitatē ⁊ pu-

ditate. de qua ipse ait in regula. in vice vram pudicitiam custodite.
 Itē ex hastili istius candelabri. ex statu regule istius quatuor p/
 cedunt. vt dī Exo. 37. scz calami. que sunt vite cōis et paup-
 tis signa. quā demonstrant in vili habitu et abiecto. Itē inde
 pcedunt sperule que sunt vere obediencie signa. spera enim sa-
 cile mobilis est quocūq; impulsa fuerit. quā obediēciaz diuersi/
 mode diuersi demonstrant quidā in succidura vestii quasi pmp/
 ti exequi precepta. quidaz aliis modis Itē procedūt inde hlia q
 sunt signa castitatis. quam aliqui demonstrant insuper pelliceis
 quidaz in vestib9 albis. sed lanas. castitas enim cū sit in corpōe
 nescit tñ corporis corruptionem. vt dicit Hiero. quemadmod
 vellus. Itē inde pcedunt ap̄hi sādū viz p̄dicatores. qui p̄p̄māt
 fidelibus vinum leticie et aquā viuā salutaris doctrine. salientis
 in vitam eternā. sup isto candelabro r̄ligionis tanq̄ lucerna ful-
 gens posit9 est bea Xu. vt luceat toti ecclesie. refulgēt ei ipsius
 virtutes adhuc in honestate regulariū. refulget ipsi9 doctrine sa-
 piencia. in studio et doctrina eoz. Zacha. 4. vidi et ecce cande-
 labz aureū totū. et lāpas ei9 sup caput ei9. Scda ps L
 Quando cū dicitur. Nolite putare. p̄ponit doctrine ve-
 raez soliditate. cuius doctores ecclesiastici sunt p̄fesso-
 res. et duo facit. p̄mo oñdit q̄ ipsa doctrina p̄fecta ē.
 cui nihil deficiat dicens: nolite putare. qm̄ veni solue-
 re. destruere legē mosaicam datā a deo. aut p̄phetas: qui p̄ spi-
 ritū sanctū locuti sunt. dicit at̄ q̄ nemo putet eū euacuare sc̄ptu-
 ram legis et p̄phetaz h̄m aug. vt oñdat quā debeant predicāe
 doctrinam. eā certe quā ipse non soluit h̄ p̄dicauit. cōsuetudo ei
 est vt successor idem doceat. quod p̄cedens docebat magister.
 non em̄ veni soluere legē sed adimplere: Sex vero modis lex im-
 plet. p̄mo opere. dum qd̄ aliquis p̄dicat. hoc facit: de christo ve-
 ro dī. Mt. 1. cepit ihesus facere et docere. sedo implet p̄fectione euā-
 gelica. quā p̄fectionem x̄ps addidit. terco impletur obseruacōne
 consilioz. q̄rto impletur expositione atq; declaratione. 5. implet
 virtute caritatis. quia qui habet caritatem implet legē. pleitudo
 em̄ legis est dilectio. 6. legem implet veritas. quō singularit̄ x̄pus
 legē impleuit. quia oēs ip̄sius figuras et p̄phetias veniēs i mū-
 dū adimpleuit. Jo. 1. gracia et veritas p̄ ihesū x̄pm̄ facta est. aliis
 vero q̄nq; modis ipse legē impleuit. et reliquit doctozib9 adim-
 plendam. et primo qd̄ bea. Aug. legē impleuit ope. qz quod
 p̄dicauit ipse fecit. vñ Hugo sup expōez regule. fecit inq̄t vir s̄-
 ctus quecuq; docuit. Itē impleuit legē in p̄ceptis euāgelicis.
 quibus non solum manus sed et omnis inordinatus affectus p/